

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Strada Teatrului No. 4.

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő
WASSERSTROM SÁNDOR

Felelős szerkesztő
LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei magánosoknak 250 L., félévére 130 L., negyedévre 65 L. Külföldön 2 Dollár, Kc. 75 15, S. 19. Dinar 1 20.

Szelichot-napok

Nem tudom, hogyan van másoknál, de mi érezzük, hogy ezekben a korábbi napokban valami rendkívüli történet évről-évre. Mikor az edzők hullani a sárgult falevelek, akkor szívekben mindig a félelem érzete doboz. A terhes is előrevetíti ridegségének árnyékát és hozzá, a nagy ünnepek előtti furcsa hangulatok fogják meg egész érzésvilágunkat. Azért ürt ezekhez, a komoran fenséges nagy lelki szenvedéshez, a hangulatot minden esztendőben a szelichot-napok adják meg.

Dér új a fákon és a házak között hajnali órákon furcsa zsidobongás érezhető. A hosszú napokat, didergős koránkelés váltja fel. Ahol él és amerre még ég a tradíciók szent tüzé, ott borzongás futja át a szíveket. Szelichot napok. Felsír a boldogabb múlt és ránképporog a reménytelenebb jövő. A kenyérvetési ünnep ridegsége kéréget von a legtöbb emberestvérünk szívére. És ezeknek a bűnbánó napoknak jöttével meglazul a kemény kéreg és impulzívabb lesz a fájdalomak és szenvedések befogadására. Ugy érezzük ilyenkor, hogy számtalan generáción át belénkidegződött minikből felülkerekedik az emberibb, a szónak értelmzésében, hogy: az Ur képmására keremtetett bennünket.

Mellünkét verdesve állunk a templomok homályában. Ránk nehezedik az eljövendő szent és magasztos napok szivdermesztő és egyidejűleg szivolvastó hangulata. Talán azért, mert érezzük bűnös életünk minden keserves súlyát? Talán azért mert felrémlik előttünk az elmúlás komorsága? Amikor itt hagyunk szépséget és esservet ezen a földön? Miért? Oh mondjátok meg zsidó EMBER-estvéreim, miért féljük és miért remegjük át ezeket a jomim najroimkat?

Mellünkét verdesve, bűnbocsánatért esedezünk az első szelichot napoktól kezdve. Élünk fájdalommal tejtett ürömpohara színültig telten csordul ki, a hajnali zsolozsmák áhitatában. Künn a rónákon a tél fagya küldi előre a fagyasztó fuvallatát. És mi véges emberi létünk eszméjén kezdjük vétkeink végtelen sorozatának elzokogását... Eljöttek, itt vannak a szelichot napok...

Egy zsidó lány tragédiája

Máramarosszigeten néhány nappal ezelőtt meghalt egy fiatal, viruló szép zsidó lány. 17 éves volt és egy katonafegyver ólomgolyója járta át meggondolatlanul dobogó fiatal szívét Fuchs Lilinek. A gyilkos fegyver ravaszát egy 22 éves hadnagy húzta meg. Után, maga ellen a szigetkamara kukoricásban úgy találtak rájuk, vérbefagyva, holtan.

Mit is szólhat ehhez hozzá a krónikáiról? Hogy ilyen nem volt még sohasem? Hogy egy szép zsidó lányt megszeret egy keresztény fiú, egy snájdig tiszt és a szülők ellenzik a frigyet? Oh, hiszen ez előfordult már igen sokszor. A szerelem is. Meg az ellenzés is. Még a tragédia egyszerű fordulata sem új már. De mert felkeltatta egy egész város sokezerényi zsidóságát, meg kell emlékezzünk róla. Objektíven és tárgyilagosan. Nem zsidó ügy, lényegében, hanem inkább emberi tragédia. Annál is inkább kényes a téma, mert a különböző felfogású emberek mind másképpen kommentálják a tragédiát. (Az egyik örülgetnek tartja, hogy két fiatal ember

meghaljon a bolond szerelemért. Vannak olyanok, akik a mai nevelés terhére iriák az egészséget. Az asszimilatorikus világfelfogásra. Ezeknek nincsen igazuk, mert láthatjuk naponta, hogy nagyon szigorú elvekkel nevelt zsidó lányok is messzire ejkalandoznak a szüleiknél látott tradíciótól. Bár — mint említettük — az ilyen tragédia száz esztendővel ezelőt is előfordult már, az kétségtelen, hogy a zsidóházak belső élete megrendült a háborus vérzivatar óta. Mennyi házból láthatjuk, hogy a tradíciókat szigorúan őrző zsidó szülők gyermekei odaátlanak a világot megváltani akaró szovjet hívek közé? Erre is lehet „magyarázatot” találni. A minden más ifjuságnál reménytelenebb jövő, az emberi fájdalomak iránti nagyobb fogékonyság és a többi. De visszatérve a Fuchs Lily tragédiájára, nekünk csak a krónikás feladata lehet hálás. És a semmilyen irányba való kommentálás. Legfeljebb csak egy tényre mutathatunk rá. Hiába mondanak a cinikusok bármít, az már a zsidó lélek mély szenzibilitásából fakadt ennél a fiatal szerencsétlen leánynál, hogy nem akart kétlaki életet élni. Mert lehetett volna komiszul. kétlakian élnie, egy életet a külvilágnak, egyet meg magának. De ezt nem bírta ki őseitől öröklött tisztaságérzete. Nem bírta ki, hogy ne az a makulátlan százperentes élete legyen, mint más 17 esztendő leánynak. És mert szeretett és mert úgy érezte, hogy másképp nem bírja ki, halálra itélte önmagát. Egy zsidó lány tragédiája. Egy korán sirba hullott élet felett keserű rezignációval elmélkedhetünk.

Az első elemi

Furcsa érzés, ha az ember harminc esztendő után, kisfiát vezet ugyanabba az első elemibe ahol ő járt. Így voltam vele a napokban, mikor az iskolaév megkezdődött. És bár belül, lelke mélyén egy könnycseppet ejtettem rég elhunyt derék Rusznyák bácsiért, első tanítómért, egyidejűleg éreztem azt, hogy „nemzedékek jönnek, nemzedékek mennek”. Most már hatéves kisfiam ül abban a padban, amelyet egy emberöltővel ezelőtt elhagytam és láttam egy percre azt, hogy mi valamennyien haladunk lassan a sir felé. De itt van ez új generáció, amely átveszi majd a mi szerepünket.

De nem is ezért írónak e sorok, hogy remniszenciákat ébresszünk, hanem a mi legjobban megfogott eme kis emberalantánknál, ott a váradi ort. zsidó elemi első osztályban. Haminc gyerek indul el az iskola utján az élet felé és ebből a harminc csemetéből 28 tud már imádkozni folyékonyan. Van közöttük olyan, aki már chümet is tanult. Zsenge apró emberkék, akik már egy nekik idegen nyelven folyékonyan olvasnak. Sok, nagyon sok már más nyelven is ír, olvas.

Ezt jött volna megnézni Hitler és Cuza. És a világ valamennyi antiszemita. Mert itt látták volna, hogy mi a zsidóság örökélfre szóló fegyvere. Nem a rántakmált és belénk erőszakolt „nemzetközi zsidó szervezkedés”. Az mind humberg. Az semmi. De ez a kis miniatűr kis esemény, hogy harminc gyerek közül huszonnyolc az első elemibe való belépésekor már tud írni, olvasni. És tud imádkozni. Ez a mi legnagyobb erőnk, ez a mi szívósságunk titka, ez a zsidó szülők örök érdeme. Ez a mi örök fennmaradásunk legbiztosabb záloga. Ez fogott meg legjobban régi álmaim és emlékeim rég elhagyott kicsiny stációján... (L. Z.)

Újból megkezdik működésüket a választott tanácsok

A nemzeti parasztpárti kormány feloszlatta a comisia interimarekat és újból jogaikba léptek azok a tanácsok, amelyek 1930-ban, még a nemzeti parasztpárt uralma idején választottak meg. Eme törvényességhez való visszatérés annál is inkább érthető, mert hiszen akkor úgy alakultak meg ezek a tanácsok, hogy abban a legtöbb helyen a nemzeti párt exponensei kerültek be. A jogfolytonosság szempontjából ez az intézkedés, mindenesetre örvendetes és remélhető, engedi, hogy minden vonalon a törvényesség fog uralkodni az ötletszerűen kidolgozott törvénytelenség felett.

Nagyváradon is a régi tanács folytatni fogja működését. A régi nagy tanácsban hárman képviselték a zsidóságot: Nussbaum Sámuel, Wasserstrom Sándor és dr. Markovits Ignác. Tekintettel arra, hogy a zsidóság lélekszáma elég tekintélyes Nagyváradon, magától értetődő kellene legyen az összes illetékesek előtt, hogy ha már a jogosan megillető alpolgármesteri állást nem tartják fenn a zsidóság exponenseinek, legalább az állandó választmányba és az üzemeknél kerüljön be egy-egy ember, a zsidóság képviselői közül. Már folynak is tárgyalások ez irányban, de még nem lehet tudni, hogy a vezető román politikusok kiben fognak legjobban megbizni. Nem hagyható természetesen figyelmen kívül ennél a kérdésnél a Zsidó Párt véleményezése sem.

Mindenesetre fontos az, hogy olyan egyéniség legyen, aki úgy benn a városházán, mint az üzemeknél is százpercentben megvédi a város zsidó közönségének érdekeit. Hogy csak egyet említsünk. A zsidó köztisztviselőknek kijáró jogos szubvencióit is ki kell forszírozzák, így az iskolaévi törvényesen biztosított városi járandóságokat, a tanonc-otthonok, az árvaházaknak és a kórháznak a fát és egyéb törvény által biztosított támogatást, amelyet annak idején a városi költségvetésben a miniszterium is jóvá hagyott.

Természetesen lapunk figyelni az eseményeket és mindenről informálni fogja a közvéleményt.

Héjjas, Danila és Coty kanosszát járnak

Ugy hisszük nem kell bemutatnunk olvasóinknak Héjjast, Danilát és Cotyt, akikről sok szó esett már e hasábon. Héjjasról csak nem rég írtuk meg, hogy követ dobott a multjára és szánja-bánja minden bűnét, amelyet a zsidókkal szemben elkövetett. Most, hogy nem tud többé megélni az antiszemizmusból, a zsidókhoz fordul, hogy segítsenek rajta. Héjjas azonban nem áll e tekintetben egyedül. Vannak már elődei és lesznek még utódai... Hogy ne menjünk messze, szük hazánkban is követőre akadt, Danila hírhedt antiszemita „vezér” személyében, aki most a szigheji kórházi ágyon tesz töredelmes vallomást és kér bocsánatot multjéért. „Kisül a pofám” — mondja Danila szokásos stílusban — ha arra gondolok, hogy én a zsidókkal szemben mennyi igazságtalanságot követtem el”. Danila ugyanis leugróbb a szigeti fogház egyik cellájába tette át állandó tartózkodási helyét és most csak betegsége miatt fekszik a kórházban. Itt természetesen elsősorban zsidó orvosok segíte-

Szörmevásárlás bizalom d'olga **bizalommal** csak **Keszner** árúházban vásárolhat ORADEA Avram Iancu (Kossuth-u.)

nek rajta és támogatják élelemmel is. Keresztény testvérei azonban teljesen magára hagyták. Ez fáj annyira Danilának, hogy végre megtanulta tisztán is látni és józanul megítélni a zsidókat. Danila azonban egyelőre még a kórház és fogház lakója, így tehát nem veheti rossz néven, ha fenntartással tekintünk szabadulásának jövője elé... Coty, a híres francia parfümgyáros, már egészen más formában szolgáltatta meg a takarodót. Cotynál ez nem most történik először, mert csak pár évvel ezelőtt, amidőn Budapesten vezettek gyárműveit ellen bojkotot, a magyarfaló Cotyból, merész lendülettel nagy magyar barát lett. Coty tehát már gyakorlattal rendel-

kezik és a rendelkezésére álló sajtóján keresztül egyenesen letagadja azt, mintha vajaha is haragudott volna a zsidókra... Ezzel szemben azt hozza fel, hogy számos zsidó munkása és alkalmazottja van. Tudjuk, hogy Palesztinában és Bécsben a zsidó nők részéről mozgalom indult Coty illatszerei ellen, heves antiszemita kirohanásai miatt és ezzel Coty mak ettalálták az egyetlen sebezhető pontját: a pudert. Coty most szintén kanosszát jár, Danilával és Héjasal együtt, azonban a megtérésüknek csak az az egy szépséghibája, hogy most sem a zsidók barátságára, hanem a pénzükre akarnak szert tenni...

A szatmári választás előtt

Az erdélyi orthodoxia belbékéjét csak is a régi vezetőség által képviselt irányzat biztosíthatja

Szimbolum talán? Vagy mementó? Ki tudja... Vasárnap szelichot első napja van és hajnali szolozsmákkal kezdődik az ünnepek sorozata. Ilyenkor minden igaz zsidó ember szívét meg kell fogja, valami szent áhitat, megbékélés embertársaival szemben és meg kell erősödjék benne az a hit, hogy a földön minden mulandó. Pénz, dicsőség, verekedés pozíciókért és tiszteletért, minden-minden elmúlik, csak a zsidó nép örök és az ő nagy pátrónusa.

Ebben a hangulatban kezdődik szelichot után most vasárnap Szatmáron, a hitközségi választás. A mellverdeső, bűnbánatért könyörgő hangulat után úgy érezzük, hogy nem is lehet más a választás hangulata sem, mint a megbékélés első nagy bizonyítéka. Mert ezekben a napokban rá kell eszmélni minden jó zsidónak arra, hogy most amikor annyi ádáz ellenséggel kell a zsidóságnak megküzdeni, amikor az existenciák ezrei a porban vannak, akkor nem szabad fennhéjázó büszkeséggel pártokkal és harcokkal kísérletezni, mert ez nem tetsző cselekedet a Gondviselés előtt.

Mi nem tudunk, nem is szabad nekünk harci riadót fujni. Mi nem szállhatunk sikra egyes emberekért és egyes érdekekért. Nekünk egyedül és kizárólag a klall érdek lehet mérvadó. És ez a közösségi érdek minden vonalon azt diktálja, hogy olyan vezetőségnek kell kerülni a szatmári hitközség élére, amely a konstruktivitás és békés munka jegyében vállalja a terhes és súlyos feladatot. Legszebb volna, ha a két szembenálló nagy világnézeti és sok tekintetben felfogásbeli különbözőségben oly egymástól távolálló párt, megbékülne, és közös erővel harcolna azért, hogy a szatmári zsidóság egy boldogabb és nyugodtabb jövőnek nézzen elébe.

A harcok, amelyek eddig dultak csak ártalmára voltak a szatmári és ezzel kapcsolatban az egész erdélyi zsidóságnak is. Mennyi harc, mennyi vita, mennyi pénzáldozat és mindez

azért, mert mi zsidók nem nyughatunk egymástól sem. A béke, a szent és igaz béke volna az, amely megbékélést hozhatna a felzaklatott kedélyekre.

De ha — sajnos — ez nem lehet, akkor azon a véleményen vagyunk, és ezt megszívlelésre ajánljuk a szatmári zsidóságnak, — maradjon meg az eddigi vezetőség mellett. Nem a személyeknek szól ez a felhívás, nem annak, hogy mi bárkit is favorizálnánk, — hanem az elvnek.

Az erdélyi orthodox zsidóság tulnyomó többsége, élén a nagy hitközségekkel az erdélyi orthodoxia belbékéje érdekében, de a hitközségek és intézmények osztatlan egységben való fentartása érdekében, az egyetlen helyes kivezető utat azon irányzat győzelmében látja, melyet az eddigi vezetőség képviselt.

Ez a hitközségi vezetőség meg kell maradjon az ügyek élén. Ez jelenti a biztos garanciát arra nézve, hogy a szatmári hitközség vezetése egy ideológiai mint anyagi szempontból jó vezetést kapott. De talán fölösleges is minden buzdító szó. Mi tudjuk azt, hogy ez, a mai éra mellett fog megnyilatkozni, ha tiszta választás lesz, amit hiszünk és bizton remélünk. A közbizalom tulnyomó többsége amellet fog megnyilatkozni, hogy ennek az érának kell tovább vezetni az ügyeket és nem azoknak, akik a békét eddig és olymértékben megbontották.

Epen a szelichot első napja kell megmondolásra késztesen minden szatmári választásra jogosult bálboszt. Ez a hangulat kell urrá legyen rajta s aki a békét, a nyugalmat óhajtja, hogy az végleg visszatérjen a szatmári hitközségbe, az szavazzon nyugodtan és teljes határozottsággal azokra, akik eddig is közmegelegedésre intették a szatmári hitközség ügyeit. Szálljon mindenki magába és gondoljon hitközségünk és intézményeink megmentésére. Ne feledje el senki elődeink intencióit, mellyel az orthodoxia megteremtésével nem a vallásos

zsidóságban való megosztódást — hanem egységet kívántak teremteni.

Ennek jegyében várjuk az eredményt, amely a mai vezetőségre, mely a konstruktív munkázalogát jelenti, csak kedvező lehet.

A Zsidó Párt állampolgársági törvényjavaslata

Bukarest, szeptember 15. Zsidó Párt nevében Landau országgyűlési képviselő parlamenti kezdeményezéséből törvényjavaslatot terjesztett elő, amely módot ad az állampolgársági sérelmei orvoslására. Alább közöljük a javaslat szövegrönti szövegét:

„1. szakasz. A román állampolgárság megszerzéséről és elvesztéséről szóló 1924 február 24-i törvény 56-ik szakaszának 1. és 2. bekezdése a következőképpen módosul:

Román állampolgároknak tekintetnek, anélkül, hogy valamely formalitásnak eleget kellene tenniök, mindazok a lakosok:

a) akik az egyesülés időpontjában osztrák, magyar, bulgár, vagy orosz állampolgársággal rendelkeztek és régi királyságban, vagy a csatolt területeken laktak. Amennyiben nem laktak volna itt, állampolgároknak tekintetnek, ha az országban születtek és 1924 február 24-e után nem optáltak érvényesen valamely más állampolgárságra.

b) akik emgíráltni akarván, lemondtak román állampolgárságról, de nem vándoroltak ki és nem vettek fel más állampolgárságot.

2. szakasz. A 64-ik szakasz a következő bekezdésekkel bővült ki:

a) bármilyen személy, aki az összeírás alkalmával nem lett felvéve az állampolgársági listába, vagy pedig bármilyen döntés alapján törölték a listából, — bármikor kérvényezheti az illetékes törvényszékről, hogy az általa felmutatott akták alapján vegyék fel az állampolgársági listába.

b) a törvényszék első és utolsó fokon dönt a kérések fölött, meghallgatva úgy az érdekelteket, mint az állam képviselőjét,

c) a törvényszék döntése ellen úgy az érdekelteket, mint az állam képviselője 30 napon belül fellebbezhetnek a táblához,

d) a végleges döntés azonnal közlendő végrehajtás végett a Primáriával.

Ugy a kéréshez, mint az eljáráshoz tartozó akták helyegmentesek.”

Ahoz, hogy parlamenti kezdeményezéséből törvényjavaslatot terjesszenek be, legalább huszonnégy képviselő aláírása szükséges. A Zsidó Párt állampolgársági javaslatát több, mint 30 képviselő irta alá: a Zsidó Párton kívül a szociáldemokrata és lupista parlamenti frakció összes képviselői, valamint több kormánypárt befolyásoló.

Parókat minden formában legjobban készit Heymann mozi udvarban levő fodrászat. Bul. Reg. Ferdinand 3. **Paróka fésülés Paróka fésülés**

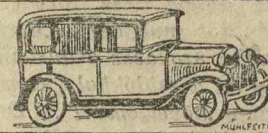
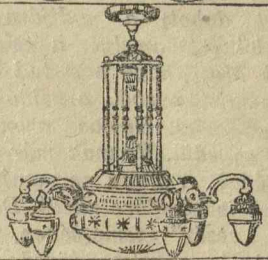
אתרוגים מהודרים בגודלים ובמראה

מארי ישראל לולבים טובים וירוקים הדסים לחים ויבשים משלושים

נמצאים למכור במחנה השדה בעיר מאראמאראשסיגעט

אצל יוסף ראטה יודישערגאססע 27 Preis courante auf verlangen gratis und franco

JOSEF RATH, Südfrüchten Engross Sighet-Maramures, Str. Dorobanților 27.

Uj üzlet

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a volt Kalenda-heiyiségben

Uj üzlet

uj műszaki üzletet nyitottam

Allandóan raktáron Ford és Chevrolett eredeti alkatrészek, csapágyak, gummi, olaj és autózsir.

Továbbá kerékpárokat, varrógépet, tüit és ezek összes eredeti alkatrészeit nagyon olcsón.

Etvállalok mindenféle villanyécsengőberendezéseket, átalakításokat, valamint mindenféle mechanikai munkákat, javításokat gyorsan és pontosan csinállok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, vagyok teljes tisztelettel

Akkumulátorok, lemezek, sav állandóan

WIEDER-cég

Szent László-tér 10.

Akkumulátorok, lemezek, sav állandóan

Az igazság nevében...

Hozzászólás Adler József segesvári főrabbi ur cikkéhez

A „Népünk” 36. számában megjelent, „Az igazság nevében” című, Adler József, segesvári főrabbi ur által írt cikkre óhajtának egy pár szóval a közvélemény felvilágosítására, válaszolni a kérdés, sziveskedjen sorainnak b. lapjában adni.

Mindenek előtt nagyon csodálatos az, ha a központi Iroda által kiadott körirat, ha az valóban tárgyilagosságon lett volna irva, nem lett volna el a közönség füleihez. Az is csodálatos, hogy éppen a „Népünk” nem kapott egy példányt sem abból a körirattól, amelyet minden egyes kicsi hitközségnek elküldöttek és éppen a „Népünk”-nek nem jutott volna, amely az erdélyi zsidóságnak egyetlen orgánuma.

Nem akarok annak a köriratnak és cikknek minden kitételére válaszolni, mert ezt a témát már nagyon kimerítették és majdnem mindenki is ismeretes. Csak egy tételt akarok megvilágítani, mely az egész ügynek ütközőpontját képezi.

A körirat 4. pontjában azt írja az Elnök, hogy a Vaad Harabonim (Rabbitanács) az érmihályfalvai gyűlésen kijelentette, hogy a szatmári hitközség nem „meszárvesz”, azonban a hitközségnek mégis vannak valamelyes bűnei. A kérdést szeretném most tisztázni.

Mikor a Vaad Harabonim, Ermihályfalván összeült, akkor a két párt jelenlétében kimondta, hogy hitközségünk minden tekintetben eleget tett a dési pszák-nak. Ugyanis arról volt szó, hogy az alapszabályokat módosítsuk. Mi beigazoltuk, hogy Pársesz Vajigastól egészen peszachig mind a két párt azon a módosításon dolgozottunk minden héten és csak 3-4 ponton nem tudtunk megegyezni, mire a Vaad Harabonimhoz fordultunk döntésért, mely döntés még mai napig sem történt. Dacára annak, hogy csak a fent említett módosítás után voltunk kötelesek az elnökpárt 52 emberéből 26-ot bevásztatni, mi már akkor felszólítottuk őket, hogy addig is nevezzenek be 52 embert, aminek ők nem tettek eleget. Azt is közölték, hogy ők csak 26 embert akarnak benevezetni, holott ez még 3 hónappal az érmihályfalvai határozat előtt volt.

Miután a Vaad Harabonim beigazoltak, hogy részünkről minden kötelezettségek eleget tettünk, kértük, hogy arról írásbeli nyilatkozatot is adjanak nekünk. A Vaad Harabonim már hajlandó is volt erre és már a tintát hozták, amikor a Freund-párt ezt látta, uzsonnát rendezett és közben intézkedett, hogy a ká-

rolyi főrabbi jöjjön, aki azonnal meg is érkezett autón és megkezdődött a rabbi urak között a nyilatkozat kiadása körüli nagy vita.

Közben a nagyváradi főrabbi ur jött hozzánk üznettel a károlyi főrabbi urtól, hogy amennyiben kötelezzük magunkat, hogy a hitközség vezetőségében olyan egyén, akinek a felesége saját hajában jár, nem fog helyet foglalni, úgy hajlandó leköszönni a szatmári papságról. Mi örömmel azt válaszoltuk a nagyváradi főrabbi urnak, hogy náásze venisma és azt hitük, ez az egész ügy már megoldást nyert. Ez

azonban nem volt inyükre Drümeréknek és viszszautasították, mint ahogy a többi megegyezési kísérleteinket is visszautasították.

Mi továbbra is kértük a fentemlített nyilatkozat kiadását, azonban a dolog huzódott estig, amikor azt mondták nekünk, hogy utólag fogjuk megkapni a nyilatkozatot, mert közben már vonatindulás előtt voltunk.

Nyilatkozat helyett azonban Désen összeültek néhányan Pársesz Bechükajszáj s a mi távollétünkben kimondták, hogy meszárvelemek vagyunk, mert erre szükség volt azért, hogy egy interimar bizottságot állítsanak a hitközség élére, ami azonban nem sikerült és szerintük ott adták meg az ellenpártnak a jogot, hogy mindenben a hitközség ellen cselekedhessen.

Hogy történt az, hogy másfél évig el tudták viselni a hitközség vezetőségét, csak most 6 hó-

Ön bánja meg

ha szövet-szükségletét nem Deutsch Posztóáruháznál szerzi be. Férfi öltöny, felöltő, átmeneti, télikabát, csikos és sportnadrág, valamint katona, papi és mindenféle egyenruha-szövetek közvetlen gyári raktára. Bélés-árak.

Szöveteink garantált szintartók!!

Legnagyobb választék! Legolcsóbb árak! Megbízható minőség! Szolid kiszolgálás! Folytonosan érkező divatos árak! Cimre kérjük ügyelni.

DEUTSCH POSZTÓARUHÁZ

Oradea—Nagyvárad

Strada Avram Iancu volt Kossuth-u. No. 1. Fekete Sas-palota.

A SZEM

Irta HUGÓ VIKTOR

Káin viharverten, sápadtan, lobogó hajjal, állatbörbe burkolózva gyermekeivel és feleségével együtt Jehova elől menekült. A gondterhes ember napnyugta felé elérkezett egy hegy lábához.

Kainnak elfáradt felesége és gyermekei, akik valamennyien ziháltak a szaladástól, azt mondták a testvérgyilkosnak:

— Jöjj, feküdjünk le! Aludjunk!

És mindnyájan lefeküdtek és elaludtak.

De Kain szemére nem jött álom, gondolkozva feküdt a hegy lábánál. Midőn fejét föl emelte, a láthatáron a sötétségben megpillantott egy tágrameredt szemet, amely merően nézett.

— Nagyon közel vagyok — nyögte Kain.

— Tulságosan közel vagyok. — És reszketés fogta el. Homlokára kiütött a hideg verejték.

Nem viselhette el tovább a ráirányított tekintetet. Felkelt tehát és felköltötte alvó fiait, feleségét és menekült, menekült lélekszakadva és rohant a végtelenségig...

Harminc nap és harminc éjjel vándorolt. Némán és sápadtan vonszolta magát és minden észre felfigyelt. De csak ment, egyre előre törtetett. Nyugtalanul, fáradságot leküzdve és álmatlanságtól holtragyötört. Menekült, mint az akinek titka van. Rettenetes titka. Osont, mint olyan, aki fél, hogy meglátják...

Abban az országban, melyet Assurnak hívták, elérte végre a tengerpartot.

— Itt megállapodunk — lihegte. — Itt biztos menedékhely van. Itt maradunk. A világ végén vagyunk...

De alig hogy lefeküdt, az ólomszürke égen ott volt a szem, amelyet már ismert, az a szem, amely folyton rámeredt

És Kain egész testében remegett. Tagjait a hideg borzongás járta át.

— Rejtsetek el! — kiáltozta. — Oh, rejtsetek el!

És fiai megdöbbenve nézték a kétségbeesett embert.

Jábálhoz szólt Kain. Jábált, a borsátorban lakók atyját kérte: — Fordítsd a sátorlapot ebbe az irányba! Hogy eltakarjon!

És Jábál teljesítette kérését. És midőn a sátorlapot ólom- és kődarabokkal megrögzítették, így szólt Cillah, aki olyan volt mint a pirkadó hajnal: Most nem látod, Atyám?

De Kain borusan felelt. — Még mindig látom a szemét. Még mindig látom!

Jubol, a városban lakók és a kürtfűvők és dobos ütők atyja. Juból kiáltott: — Én tudnék egy falat építeni, magasat és átláthatatlant!

És Kain szólt: — Nos, csináld meg!

És Jubol épített egy falat bronzból. Magasat és átláthatatlant. És Kain meghúzódott a fal mögött. És a szem végigmérte őt, az a szem amely elől menekülni akart.

És Enoch így szólt: Nekünk egy várost kell építenünk, tornyokkal. Egy várost kell emelnünk, olyan borzasztót, hogy senki se merje azt megközelíteni.

És Tubalkain, a kovácsok atyja épített egy várost. Szörnyűt, rendkívülit és emberfelettit.

Mialatt építette a várat, testvérei elülték Enochnak fiait és Sethnek gyermekeit a siklásról. Ha arra vetődött egy ember, kiszúrták a szemeit. Ha eljött az este, nyilakat lőttek a csillagokra. Ne ragyogjon Kainra a mosolygó csillag és ne kelljen neki emberek szemét látnia...

Gránitfalak álltak ottan, ahol ezelőtt borsátorok álltak. Érckötelék tartotta össze kővel a követ. A város hasonlított a pokolhoz. A tornyok, amelyeket olyan erősen tartottak a falak, mintha hegyormok lettek volna, árnyékukkal sötétséget borítottak az országra. És a város kapuján ez a felírás volt olvasható:

„Isten sem léphet e városba”

És midőn a várost teljesen felépítették és annak falai Kaint és fiait hozzáférhetelen menedékké zárták, a lelkiismeretfurdalástól üldözött a város közepében egy gránitoronyba zárták. És Abel gyilkossa komor és réveteg maradt.

És a szépséges szőke Cillah, aki olyan volt, mint a hajnalhasadás, aggódva tette fel, a kérdést: — Atyám, az ijesztő szem itt van-e még?

És Kain ekkép szólt a lányhoz: — A föld alatt szeretnék lakni, mint egy társ nélküli ember a sirban. Ha az én szemem nem lát többé, akkor én sem látom a borzasztó szemet.

És építettek neki tágas sirbortot. És Kain nyögte: — Jól van.

Akkor leszállt a sötét sirverembe.

Mégis, midőn a székre ült és a sirvermet bezárták, ime, a szem ujra előtte volt...

A nagy, tágranyilt szem nézte őt merően és küzdhetetlenül...

Hétfő reggel 9 órakor kezdődik az
elárusítása annak a **nagytömegű árunak** melyet most sikerült a
GRAND MAGAZIN volt Glücksmann nődivatáruház
Szent László-tér
 tulajdonosának **potom áron megvásárolni**
jöjjön el és nézze meg kirakatainkat, mert ilyen olcsón csak most
 vásárolhat és ilyen szépet csak most láthat.

nappal az új választás előtt kellett leköszönni. Ez az ő békeakarataknak és a mi rendbontásunknak a jele.

Tehát, Elnök ur, ez az az igazságos dési határozat, amelynek a félix-fürdői határozat Önök szerint csak a végrehajtása.

Elnök ur, van-e Önnek tudomása arról, hogy a Freund-párt egyszer egy rabbiválasztást írt ki, amit félbe kellett hagyni, mert látta, hogy meg fognak bukni? Van-e tudomása róla, hogy később ugyanazt a választást folytatták Freundék házában csendőrfedezet mellett, pártunk minden ellenőrzése nélkül? (Ellenben Bellu volt prefektus ellenőrzése mellett.) Amikor is kihozták 769 szavazatot igenre és egyet nemre? Mi azonban mindezek dacára ha nem is szívesen, magunkévá tettük a választás eredményét és minden rákérőszakolt kötelezettségünknek eleget tettünk. Elfogadtuk a Din Tóra által reánk oktroyált papot, az alapszabályok módosítását, az ellenpárt 52 emberének bevételét, a rabbi urnak Vajigás hetére való meghívását, a félix határozat végrehajtását stb. Mit tegyünk még Elnök ur?

Elnök ur szerint mi kavarjuk fel a közvéleményt félrevezetésekkel. Én azt hiszem, hogy az Elnök ur által kiadott körirat azért nem talál visszhangot a közönségnél, mert már mindenki tudatában van a fentemlített történeteknek. És amennyiben tisztelt Elnök ur abban a hiszemben

van, hogy mi dacból, rosszakaratból, könnyelműségből vagy részünkre való előny szerzési vágyból cselekedtünk, úgy nagyon téved Elnök ur, mert a szatmári hitközség már a mi nagyrabecsült elhunyt főrabbiaink által igazolva van és mindenki tudja, ki ül a szatmári ort. hitközség vezetőségében.

Ha azt hiszi Elnök ur most már helyre fog állani a béke, úgy szintén téved, mert az ellenpárt mindig más kibuvókat talál. Hiszen mi a félix határozatnak 100 százalékban eleget tettünk, mert a kiszabott 30 napos terminus egy keddi napon járt le, mi viszont már azelőtt vásárnapi leköszöntünk és a választást kiirtuk. De mert Drummeréknek nyaralni kellett menni és nem lehettek volna jelen a választásnál, amely későbbre kitolja a választást, csak azért, hogy Drummerék is jelen lehessenek. Ráadásul pedig azt is ajándékozták nekünk, hogy közjegyző jelenlétében tegyük le a mandátumunkat. Sajnos, meg fog róla győződni az Elnök ur, hogy most már valami más akadály fog előkerülni és amint személyesen is megmondtam az Elnök urnak, csak akkor lesz nálunk béke, amikor el leszünk választva egymástól. Elvégre elég nagy a városunk ahhoz, hogy két hitközséget képezhessen.

Szatmár.

Rosenberg Sámuel.

Az ifjúság hozzászólása — az ifjúság problémájához

Köszönet illeti a „Népünk” szerkesztőit, hogy eme égető, a zsidóság egyik legfontosabb kérdését napirendre tűzték. Ezt a megmozdulást a zsidó ifjúság meglepedéssel és reménységgel fogadta. Mert az ifjúság legfőbb problémája a problémátlanosság, a közöny, az a nemtörődömség, amellyel vezéreink az ifjúsággal szemben viselkednek. Ha valakivel nem törődnek, vergődését nem figyelik, tévelygéséből kiutat nem mutatnak, az elébe vitt eszméket és megoldásokat, gondolkodás nélkül fogja elfogadni. Ifjúságunk egy jelentékeny része megszokta, hogy a zsidóságban egy tisztán ceremonialis valamit lásson. A templombajarást, valami régen felvett szokásnak tekintik, melyet a szülők csökönyös ragaszkodására való tekintettel áthágni otthon nem illik. Annál inkább a házon kívül. Ennek következtében az ifjúság egy bizonyos kettősségbe élte be magát, amely az ő saját személyiségét, saját szellemi énjét, bizonyos kérdésekről valjól fogásokat és meggyőződéseket a megszokott és belenevelt tetteitől teljesen elválasztja. De a test és lélek, a gondolat és tett elválaszthatatlansága folytán eme kettős helyzet súlyos vergődéseket okoz. Idegességet, bizalmatlanságot, elzárkózottságot és végül szellemi elkorcsosodást hoz magával, ha valamilyen irányban állásfoglalás nem történik. Ha pedig igen, az rendszerint a zsidóság rovására megy. Ha itt a konvencionális ifjúsági bajoktól eltekintünk és csak a speciális zsidó problémát tekintjük, elsősorban az igazi zsidó szellemiség hiányára kell rámutatnunk, mely részben a szülők és főképpen szellemi vezéreink hibája. Az ifjúság nagy tömegénél különösképpen siralmas a helyzet. Ezek nem is harcolnak, az első akadálynál elbuknak. Lelkük üres és durva és az ösztöneiknek legmegfelelőbb utat választják.

Naponta halljuk, hogy a gazdasági krízist és a korszellemet teszik felelőssé a mai helyzetért. Ez mindenesetre kényelmes megoldás és ve-

zéreink, ha már a problémát magát elismerték nyilván ezt fogadják el. De joggal kérdezzük: csak a krízis óta — tehát 4—5 év óta — van válságban az ifjúságunk? Avagy csak pénzzel létezhet a zsidóság és ha nincs elegendő pénz, megszűnik? Talán gazdaságilag lehetetlen a pozitív zsidó nevelés az iskolákban? Ha krízis van oda kell dobni mindent? Vagy harcolni a legvégsőkig?

Korszellem. Tagadhatatlanul adva van. De a kérdés az, hogy mi a lényege? Bizonyos, hogy megnyilvánuló formája lényegével nem azonos. A lényeg abban a lázasan kereső érzésben rejlik, amely természettudomány modern korszakától napjainkig folytatódik. Nos, ha ezt ma a zsidóságra ártalmas formában látjuk megnyilvánulni, ez könnyen lehetett volna megakadályozható, egy kis előrelátással, jóakarattal és elfogulatlansággal. Egy kis előrelátással ez a kereső és kutató vágyat a zsidó tudományok vizeire lehetett volna vezetni, a bíráló kedvet a zsidóság problémáinak megoldására értékesen felhasználni. Ezen a téren ma is sokat lehetne elérni. De ez sajnos eddig nem történt meg. De megtörtént az ellenkezője. Minden ilyenmű törekvésre isszur és chérem volt a felelet. A tradíció nevében megghusítani a tradíció megmentését. A jövőre az elmondottakból könnyű konkluziókat levonni. Elsősorban iskoláink radikális, pozitív zsidó szellemben való átszervezése. A serdülő ifjúságot széles zsidó szellemű látókörrrel felruházni. Mődja könnyen megtalálható. Be kell látni, hogy az ifjúságnak lelki tartalom, cél és ideál kell. Hogy ezt nem lehet előre megszabni, hanem minél tágasabb teret és bővebb alkalmat kell erre nyújtani. Nem szabad igen szűk keretett szabni, mely biztosan pattan. Zsidó célokra kell terelni az ifjúságot, még ha azok hibásak is. Ezzel zsidóságellenes hibátlan céloknak vesszük elejét. Le kell mon-

dani a zsidó vezéreknek minden frázisról és kibuvókról. Ki kell választani a legjobb eszékört és az alkalmatlant könyörtelenül elvetni. Így és nem másképp. Ha ez nem történik meg fájdalmasan fog beteljesedni prófétánk szava: Törvénykezik az Örökkévaló vénei és urai fölött.

D. Jerubáel.

SZŐRME

ÁRUK a legjutányosabb an

Leichner

Ora 1ea, Str. Ep. Ciorgariu 4. Telefon : 773.

Figyelem ! Ha elegánsan és olcsón akar öltözködni az őszi szezon alkalmából keresse fel

J. ROSENFELD

URISZABÓ CÉGET

Rimanóczy-u. 2. A rezi lényeges csökkentése folytán módomban van a legolcsóbb árakkal a legkényesebb izlést is kielégíteni.

Prima Societate de Autobuse S. A.

Az autobusjárat Oradea—Cluj között

megindult és jár mindennap rendszeresen.

indul : Oradeáról Piata Unirii, Fekete saspalotától délután 3 óra 30 perckor

indul : Clujról a Főposta melletti autóbusszállomástól minden reggel 6 órakor.

Viteldij : Oradea—Cluj vagy Cluj—Oradea 200 lei, returjegy 360 lei.

Fentartott helyek telefonon 375 szám megrendelhetők. Kényelmes utazás. Elsőrendű üzemeltetés autóbuszok.

ÉKSZER

készítést, alakítást, javítást és drágakő foglaltatást szakyszerűen olcsón csak is

FRIEDMANN H

ékszerész Széchenyitér 1

Vidékieknek is legpontosabb kiszolgálás

HIRDESSEN A NÉPUNKBEN!

Hasznos tudni,

hogy **Schmidthauer** természetes **Ismandi** keserűvize, az elrontot gyomrot 2—3 óra alatt rendbe hozza. Utasítás minden palackhoz mellékelve Kapható mindenütt!

HIREK

"Népünk" cikkeinek utányomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5692

Péntek Elul 22 szeptember 23
Szombat Elul 23 szeptember 24
Heti szidra: נצבים וילך
Heti haftora: שוש אשיש
Perek: 5—6

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 7.20
gyertyagyújtás 7.25
Istentisztelet kezdete 7.30
Szombat befejezése 8.25
Vasárnap 25-én reggel סליחות

Évek fordulása

Magunkról, lapunkról ritkán jut hely ezeken hasábjain. De most, hogy megjelenésünkben eltelt elmúlt egy év, mi magunk tartjuk szűkre számolva, hogy megemlékezzünk róla. A mi jubileumunk nem a fának gyűrűzése, amely annak életét jelzi. Mi nem öregedtünk a múlt évek nyomán. Mi mindig és mindenkor a harci riadókészületben vagyunk, szent népünk boldogulása érdekében, "Népünk" hasábjain. Mi is szeretnénk szimulacrus értelemben a „béke-pipa” szívása mellett elandafogni elmúlt dicső és kevés dicső emlékeiről mesélni. Nem mi vagyunk okai annak, hogy nem így van, nem mi tehetünk róla, hogy a kemény harcot nem tudjuk egy percig feladni, mert erre kényszerítettek bennünket a körülmények és — sajnos — marjuk egymást, keserves testvérharcot vívunk. De mert győverünk éle tisztán csillog a napfényben, erre a harcra, erre a küzdelemre büszkék vagyunk. A napok krónikásai vagyunk. Hétről-hétre vagyunk a zsidó házakba és elvisszük a zsidó világ híreit a legtávolabbi kis falu zsidójához. Az egész világot magunkhoz öleljük és ha csak szűkre krónikásai vagyunk ezeken a nagy események, azért a kritika hangját nem ejtjük el sohasem, ha lelkiismeretünk azt kívánja. Pedig, de sokszor fájdalmas ez a kritika, de sokszor ejt sebet rajtuk is, kik e lapon állunk. De sokszor kell megküzdeni a megértés, a gyűlölködés, a rosszindulat ezerszoros veszedelemes támadásával szemben. De gyakran kell átkok és pamflettek áradatában feltegni, az egyetlen világitó tornyára életünknek, melynek legtehezebb saját lelkiismeretünk vitáit fényre imbolyog. Ennek jegyében és ennek útmutatásaihoz ragaszkodván, nem félünk az erényi zátonyok titokban leselkedő veszélyétől. Mégis szilárd hittel vezetjük kis hajónkat a szeretet dagályra és a gyűlölet apályra között, mert a szent hitben és meggyőződésben, hogy ahol messzi előttünk, ott ködlik a megértés egymás szeretetének boldog réve is.

Szeretettel kérünk továbbra is azoktól, akik mindig is becsülték és szerettek bennünket. Az egymásragaszkodásuk ad mindig újabb erőt arra, hogy tovább dolgozzunk, tovább küzdjünk népeink boldogsága érdekében. Elleneinktől pedig nem várunk? Csak annyit, hogy ismerjék el a hitet, a szeretetet akarásunk és küzdelmünk igazát. Térjünk jobb belátásra. Mert talán ők is várunk tőlük — csak egyedül nekik. Hogy ezt a 30 éves év óta tengernyi szenvedésen átment népeink egy jobb és boldogabb életbe vezessék. Ezzel a fohással jelezzük lapunk megjelenésének évfordulását.

A „NÉPÜNK” szerkesztősége.

Szünik-e Palesztinában a többnejűségi tilalom ? !

Jeruzsálem. Ismeretes, hogy a többnejűség a zsidóknál Rabbenu Gérson anatémája, amely tiltja. Ez a chérem azonban az 5693-ban megszűnik és hatályát veszti. Már most Palesztinai zsidó intellektuális, közöttük Gedor Haméri, a kiváló héber költő is, — alkalmat indítottak, hogy ne ujjítsák meg a tilalmat a többnejűség ellen és így tegyék lehetővé, hogy a palesztinai zsidóság száma, a természetes bevándorlás nélkül is szaporodjon. Az arabok ugyanis ma is többnejűségben

GYARMATI ILLATSZERTÁR
HOSSUTY LAJOS UCCA 8.
A VÁROS MINDEN RÉSZÉBŐL SZIVESEN FELKERESIK.
SEHOL NINCSEK MEGBIZHATÓBB KISZOLGÁLÁS!
TELEFON: 35

élnek és ez egyelőre biztosítja számukra a szaporodási fölényt. A többnejűségi tilalom megszűnése előreláthatólag még sok vitára fog alkalmat adni.

— Palesztinai külkereskedelem és építőmunka. — JERUZSALEM. A palesztinai kereskedelmi kamara évi közgyűlésén a Sir Arthur Wauchope kormányzó a palesztinai külkereskedelem fejlődéséről számolt be. Az elmúlt két év alatt a behozatal 17 százalékkal csökkent, ezzel szemben a kivitel stabilnak mutatkozik. A kereskedelmi kamara jelentése szerint az építőmunka is folyik. Tel-Avivban új gyárak létesülnek.

— Bevonult a horogkereszt Lettországra. A rigai lapok közlik, hogy Lettország új nemzetiszocialista párttal „gazdagodott”. Az új párt pontosan átveszi Hitler programját, azonban Hitlert nem ismeri el vezérének. A lett horogkeresztesek jelszavainak élén ugyanis az a nemzeti követelés áll, hogy „Lettország a letteké!” A horogkeresztesek tehát nem csak a zsidók ellen harcolnak, de állástfoglalnak a németek ellen is. A lett nemzetiszocialisták vezére Stellmacher, legutóbb egyik beszédében követelte, hogy minden idegen nemzetiségű polgárt másodrendű polgárrá kell degradálni, továbbá, hogy a lett parlamentben ne legyen joga a zsidóknak és németeknek képviselői mandátumot kapni. Jellemző azonban a nemzetiszocialisták zavaros ideológiájára, hogy ugyanakkor keresik a német nemzetiszocialista párttal való kapcsolatot is, mert remélik, hogy a német párttal való együttműködés számukra is tekintélyt fog szerezni.

— „Csöcselék banda a rotációs zsinagógában”. A fantázia sem tudja utólrni azt a hangnemet és a kifejezéseknek azt a parlagias és közönséges stílusát, amelyet a német hitlerista sajtó produkál. A zsidó ujságírókat „zsidó sajtódizsnónak” nevezik. A zsidóságról mint „népellenes csöcselék bandáról” emlékeznek meg, melynek „órái remélhetőleg nemsokára meg lesznek számlálva”. Máskor „zsidó sajtóhüllők” és „csöcselék banda a rotációs zsinagógában” néven szerepeltetik a liberális sajtó munkatársait. Természetes, hogy ezeknek nem is kell valamennyiüknek a zsidó valláshoz tartozni, hiszen a hitleristák mindenkit zsidónak kiáltanak ki, akít gyűlölnék. Így a birodalmi gyűlés komunistá körelnökét, Klara Zetkint is következetesen zsidónak nevezik ki, ami természetesen minden alapot nélkülöz.

— Palesztinában hivatalosan a héber nyelv használata is kötelező. — A Waad Leumi tudomására hozta a kormánynak, hogy egyes kerületekben az angol tisztviselők nem respektálják a héber nyelv hivatalos jogát, és Nablusban a kerületi hivatal a beutazási engedélyek szövegét csak angol és arab nyelven nyomatta ki. Az ország egyes részein azonban az is előfordul, hogy a postabélyegzőn is kimarad a héber felírás. A kormány közölte a Waad Leumival, hogy a kérdéses ügyben bevezeti a vizsgálatot és a sérelmeket föltétlen orvosolni fogják. A megnevezett postahivatalokat utasítják a héber elnevezések feltüntetésére és a nablusi kerületi hivatalt is új igazolványok nyomtatására hívják fel.

— Vér-, bőr- és idegbajosok a természetes „Ferenc József” keserűvizet, mint igen jó bétisztító szer eredményesen használják. Az orvosi tudomány legjelentékenyebb képviselői írják, hogy a Ferenc József viz hatásával minden tekintetben meg vannak elégedve. A Ferenc József keserűviz gyógyszerházakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— Hitler lapja a zsidó világkonferenciáról. Hitler központi lapja, a „Völkische Beobachter” hosszabb cikkben a genfi zsidó világkonferenciával foglalkozik s megállapítja, hogy a konferencia mély benyomást gyakorolt a világ közvéleményére. Hangsúlyozza, hogy a konferencia előterében a németországi zsidók helyzete állt. A cikk így fejeződik be: „Nem tagadjuk, hogy Németország exportálja jelenleg az antiszemitizmust az egész világba — miként ezt a zsidó konferencia megállapította — s erre büszkék is vagyunk!”

— Einstein nem kell a német horogkereszteseknek. Einstein tanár tudvalevőleg meghívást kapott Amerikába, hogy ott tudományos előadásokat tartson. A professor még nem döntött abban a kérdésben, hogy ezt a meghívást elfogadja-e, de az egyik Hugenberg-lap ebből az alkalomból nem átalja, hogy egyik cikkben azt a tanácsot adja neki: ne is jöjjön vissza többé Németországba. Ha Heller Mayernek és Daniel Prennek az elért sporteredményekért meg is tudják bocsájtani zsidóságukat, de a háborús uszításoknak és gyűlölködéseknek politikusi kétszeresen üldözik Einsteinot, aki nemcsak zsidó, de a világbéke és az emberi megértés apostola is.

Öltönyt, felöltőt és télikabátot eredeti angol szövetből

Öltöny 4000 Lei-től, Felöltő vagy átmeneti kabát 4000 Lei-től, Télikabát 5000 lei-

Hakmayer uri-szabó Oradea Bémer-tér 3, (villamos megálló)

Őszi ruháit kabátját, felöltőjét

már is **TISZTITSA** ki **VÉGH**
vagy **FESTESSE** át

ruhahafestő és vegytisztító cégnél. Bemer-tér 2, Telefon: 2-17. Liliom-u. 5.

— „Akasszátok fel az elnököt!” Bécsben a hitlerista sajtó már hosszabb idő óta éles támadásokat intézett az ügyvédi kar ellen, melynek elnöke dr. Kantor zsidóvallású. Augusztus 29-én nagyobb tömeg behatolt a bécsi Justizpalastba, hogy az ügyvédi kamara zsidóvallású elnökét megtámadja. Miután az elnöknek sikerült elmenekülni, feldúlták az irodát, ott 5000 schilling kárt okoztak és „Le a zsidókkal!”, „Akasszátok fel a zsidó elnököt!” felirásokkal tették emlékezetessé látogatásukat.

— **Bojkott-kilengések Varsóban, VARSÓ.** Az iskola évvad kezdetével a tanuló ifjúság között élénk propaganda indult meg, hogy könyveiket és iskolai szükségleteiket ne zsidó kereskedőnél szerezzék be. Rohamsapatok alakultak, amelyek megszállják a zsidó kereskedők üzlete előtti térségeket és megakadályozzák, hogy oda vevő betegye a lábát. A rendőrségi beavatkozás elkerülhetetlené vált és így biztosítva lett ismét a zsidó kereskedők üzletei előtt is a szabad forgalom. A nemzetiszocialisták erre röpcédulákat adtak ki, amelyben felszólítják a diákokat, hogy kerüljék el a zsidó könyvkereskedéseket és gondoljanak arra, hogy a zsidók gyilkolták meg Waclawskit, aki a lengyel jellem és a becsület megtestesítője volt.

— **A zsidóság martyriuma Tuniszban. TUNISZ.** — Az egyre növekvő antiszemita áramlat még mindig nem engedett fel. A párisi antiszemita elleni liga emlékiratot nyújtott át Herriot francia miniszterelnöknek, amelyben ismertette a tuniszi állapotokat, valamint a francia-Északafrikában áterjedt antiszemita kilengéseket is. Herriot válaszában erőlyes intézkedéseket ígér az antiszemita kilengésekkel szemben, azonban a liganak arra a kérdésére, hogy W. Jakobtinski cionista vezérnek miért nem adtak Tuniszba beutazási engedélyt, nem válaszolt. Egyes verziók szerint az antiszemita kilengésekben a főmufti keze van benne és ő irányítja az állandó támadásokat is.

— **A brassói hitközség választása.** A napokban tartotta meg a brassói orth. hitk. tisztújító közgyűlést, amelyen a következő tisztikart választották meg. Elnök Sole Izidor. Alelnök: Weisz Adolf. Gondnok: Beinhacker Mór és Sporn Artur. Ellenőr: Deitel Viktor.

— **A Zsidó Nemzeti Alap bevételei. JERUSALEM.** — 1931. október 1-től, 1932. júliusig a jeruzsálemi központ bevétele 142.615 fontot tett ki. Az elmúlt évek ugyanebben a szakaszában a bevételek 156.607 fontra rugtak. Lengyelországban csak kevéssé esett vissza a K. K. L. jövedelme, míg az Egyesült Államokban egyharmadával csökkentek a bevételek. Ezzel szemben Délafrikában a Nemzeti Alap jövedelmei emelkedtek, míg a többi országokban csak csekély a visszaesés, vagy megállapodottság észlelhető.

— **Csehszlovákiából vizum nélkül és 50%-os kedvezménnyel lehet Nagyváradra utazni.** Szlovákiában megjelenő lapokban látjuk, hogy a cseh kormány külön rendeletet adott ki, amelyben megengedi, hogy a nagy ünnepek alkalmából mindazoknak, akik Nagyváradra akarnak utazni, azon célból, hogy a szent napokat a wischnitzi rabbi mellett töltsék el, a cseh-román határt vizum nélkül léphetik át s a cseh-román vonalokon 50%-os kedvezményben részesülhetnek. Örvendetes, hogy a wischnitzi rabbi világszerte elismert tekintélye ilyen rendelkezés kibocsájtására indította a cseh kormányt. Itt említjük meg, hogy Kvaszi (Rahó mellett) üdülő helyen tartózkodott a wischnitzi rabbi, ahol állandóan csehszlovák zsidóság ezrei látogatták meg a rabbit. A kis ismeretlen helyen négy hétig üdült a rabbi és egészen fellendült ezáltal a kis hely látogatottsága.

Elsőrangú uri és női ruhafazonok, vegytisztítás minden elfogadható árban

Biró szabóságában

Szilágyi Dezső-u. 12 készülnek

Egy férfi vagy női ruha szakszerű vasalása **25 Lei**

E Z Ü S menorák Harang gyertyatartók, védjegy serlegek, evőeszközök, templomi kegyszerek, bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„TACAMUL“

ezüstáru gyárbán
CLUJ, Str. Gen. Neculcea (Kornis-u. 6)

A vese, hólyag, epe gyomorbántalmak egyedüli biztos gyógyszere a

PAPTAMÁSI

„Lithynia“
GYÓGYVIZ

Kapható mindenütt.

Központi lerakat: **ORADEA,**
Str. N. Filipescu 23. Telefon: 176

HIRDESSEN A NÉPÜNKBEN!

Igazi ünnepi meglepetés a „Népiünk“ előfizetői és olvasói részére!
Legszébben és legolcsóbban csakis

Horbázt divat üzletében öltözködhet!

Elsőrendű öltönyöket már 3000 leiért készít.

Kalapokat 135 leiért vásárolhat, nyakkendők 40 leitől kezdve.

ORADEA Str. Reg. Ferdinand 1 szám alatti üzletében.

Nagy választék mindennemű férfi divat cikkekben!!

Az oroszországi zsidók helyzete most még kétségbeejtőbb, mint a cári uralom alatt

Az oroszországi Hitachduth szocialista cionista munkás-párt újabb jelentése pregnáns példája annak, mi történik a zsidóság ama részével, amely azt hitte, hogy a szovjet-rendszerrel oly megoldást fog hozni a zsidók számára is, mint amilyet Oroszország többi népeire ígér az új ritmus, amely azt hitte, hogy a zsidók és az oroszok problémája egy és ugyanaz. A gyakorlat súlyos bizonyítékot szolgáltat ennek ellenkezőjéről. Az éles differencia, amelyben önmaguk előtt akartak letagadni az orosz zsidók megbosszulta magát és a szovjetkormány, amely komolyan foglalkozik a zsidókérdéssel, nem gondok közepette keresi most az utat ennek problémájának a megoldására.

„Oroszországban — írja a jelentés — zsidók ezrei állanak az éhhalál küszöbén. A pontát halljuk a segélykiáltásokat Oroszországból. Egész városok állanak kenyér nélkül. A szonyok, gyermekek és aggyastyanok éheznek a pokon keresztül. Lappangó betegségek ütök fel fejükkel az éhség következtében. Ukrajna sz falvaiban kiütött az epidémia. Ez azonban nem elég. A zsidó lakosságnak a kormányrendeletek „dollár-inkvizíció”-ja alatt kell nyűgni a orosz zsidóság problémája legkomolyabb fázisához érkezett.

A szovjet uralom a zsidóknak csak egy részét tudta bekapcsolni gazdasági rendszerébe, a zsidók nagy többsége azonban egzisztenciailag lehetőségek nélkül maradt. A zsidó deklaszálásuk száma összehasonlíthatatlanul nagyobb, a zsidókénál. Az által, hogy a szovjetkormány harcol az antiszemita ellen és gondoskodik a néhány ezer zsidó család falusi leteleítéséről, ezzel még nincs megoldva a deklaszáltak száma a problémája, akik a szó legszűkebb értelmében éheznek. Oroszországban több ezer zsidó családot fenyeget a teljes megsemmisítés.

A zsidó tömegeknek eme fizikai megsemmisülése azonban egy szellemi asszimilációval a nemzeti tulajdonságoknak teljes eltűnését jár együtt. Minden szellemi és kulturális halál a héber nyelv, a zsidó kultúra és a cionizmus irányában megszűnt. A fiatal generáció elidegenedett saját népétől.

Az oroszországi zsidók megszűnnek létezni. A világ egész zsidóságának elsőrendű telessége, ennek a problémának a külső figyelmét szenteljen.”

Egy Zmerinkából keltezett levél leírja, hogy az emberek a házakban, az állatok a mezőkön pusztulnak el az éhségtől és a vonatok tömegében vannak menekültekkel, akik elhagyták falukat és céltalanul utazgatnak össze-vissza. Árak roppant magasak. És egyre emelkednek. Az éhség mellett azonban még súlyosabban ki számtalan ártatlan embernek a letartóztatása. A letartóztatottakat sötét pincékbe hajlítják. „Mindezt azonban nem látják a turista-társaságok, amelyeket nagyszerű fogadtatásban részesítenek.” Egy másik levél arról szól, hogy az éhcsónok éhségtől dagadt arcú és beesett szemű embereket látni. A nyomor méretein kívül most házaikból is kikergetik a deklaszáltakat. Sokan már elvesztették a tetőt is fejük fölött.

Lehet, hogy sokan tagadni fogják ennek jelentőségét és ezeknek a leveleknek hitelességét. Azt azonban a szovjetkormány s a hivatalos szovjet-irodalom sem tagadja le, hogy a deklaszáltak helyzete kétségbeejtő és hogy az oroszországi zsidókérdés ma súlyosabb és égetőbb, mint amilyen volt a cári bélyök alatt, amikor pogromokban gyilkolták le a zsidókat, de az után megmarad legalább az a kis egzisztencia, amelyben még tengethették nyomorult életüket. A moszoni uralom üldözi az antiszemita ide az egzisztenciákból — hajítják ki a zsidókat.

És ez a pogromoknál is rosszabb. Mert a zsidóság nem az a legnagyobb tragédia, hogy verik, üldözik és életére törnek, hanem a gazdasági gyökértelensége, abnormális helyzete, amely kívül áll a termelési processzusából.

Ezen a helyzeten a szovjet sem tudott segíteni és ezen csak maga a zsidó nép tud változtatni. A maga erejéből, a maga akaratából, nem mások jóvoltából.

A pogromok a zsidó népnek egy kis hányadát megszállták le, ez a helyzet azonban az oroszországi deklaszálódás és a világszerte látható gazdasági elnyomatása a zsidóságnak, egész népet fenyegeti hajállal.

Iskolacipők

legolcsóbbak 26—30 számban Lei 240. 31—35 számban Lei 230. 36—39 nagyságban Lei 325.

Roth Henrik cipőáruházában, Zöldfa-uca 3.

A nagyváradi orth. izr. hitközség gimnáziumainak keresettségére állandóan fokozódik

„Az iskola és a szülők” című mult heti cikkünkhöz kaptuk illetékes helyről, a nagyváradi orth. izr. elemi és gimnáziumok igazgatójától, Biró Márk urtól alanti sorokat, mit az ügy érdekében készséggel szó szerint közlünk:

Igen tisztelt Főszerkesztő Ur! Nagybecsű legutóbbi számának vezető cikke nagy értéssel, sok szeretettel foglalkozott az iskoláink most lezajlott beiratásának eredményével. Ez értékes közlemény tendenciájáért a zsidó oktatásügy minden igaz barátja hálás lehet Népünknek s amikor ezt elismerem, kérem a Szerkesztő urat, hogy a helytelen konkluziók kerülése céljából, iskoláink beiratásának érdekében közölt számszerű adata, az alábbiak alapján, az igazságnak megfelelőleg helyesbítsek. Kétségtelen, hogy a most meginduló évben a szülők részéről erős áramlat mutatott az állami iskola felé s ez a legtöbb esetben a zsidó közönség nagy elszegényedésének következménye. Az állami iskola teljesen díjtalan, a gyermekek rendelkezésére. A mi intézményünk bármily mértékben is iparkodtak a tárgyalmi réteg gyermekeinek iskoláztatását a tandíj erős redukciójával, igen sok esetben még tandíjmentességgel előmozdítani, (az állami tanulók 19%-a teljesen mentes a fizetésről), a díjtalan állami oktatással versenyre kelő belső értékük fokozásával, erősítésük tudnak, de kapukat kitárni s a tandíj eltörölni képtelenek. Az iskola fentartó hitközség maga is erősen érzi a megváltozott idők nyomását, így szó sem lehet má már arról, hogy „az iskola fönntartása milliókba kerül évente a hitközségnek”. A milliók hovatovább kisebb summára kell zsugorodjanak. Fájó, már az elmúlt tanévben is, a tandíj megtartás biztos alapja, bár ez is mérsékeltebb volt megszabva minden más zsidó iskolában. A beiratások eredménye a kedvezőtlen körülmények ellenére is távolról sem volt oly kedvezőtlen, mint ahogy ezt a cikk feltüntette.

A gimnáziumi beiratások meglepően jó eredménnyel záródtak. A leánygimnáziumban a szaporulat 43, a fiú-iskolában 33. Örömmel kellett konstatálnunk, hogy a középiskoláink keresettségére állandóan fokozódik, az ország távoli vidékeiről szorgalmazzák a bejutást. A két első osztályunkba 127 tanuló nyújtotta be fylvételi kérelmét. Az elemi iskoláknál a helyzet nem ily rózsás. Itt kétségtelenül csökkenéssel állunk szemben, ami minden körülmények között sajnálatos. De a csökkenés nem oly katasztrófális, mint ahogy nagybecsű lapja közölte, nem 180, hanem a két iskolánál mindössze 57 s e csökkenés is főképp, az első osztályokban mutatkozik. Ez is fájdalmasan érinti az iskola igazgatóságát, csak az vigasztaló e szomorú tünetben, hogy az első osztályok látogatottsága az előző évekhez képest mindenütt visszaeső tendenciát mutat. A létszám apadásának oka az is, hogy a szülők a kitűzött terminusokat nem tartják be s a késedelmeskedők a törvényhatóságok rendelkezése folytán, az állami iskolák létszámát növelik, hiába szorgalmazzák nálunk még most is gyermekeik elhelyezését, segíteni nem tudunk. Iskoláink különböző tagozatai beiratásának végeredményét összevetve az elmúlt tanévvel, 33 főnyi a szaporulat. A beírt tanulóink száma 650.

Midőn ismételtelen kérem a közölt téves adat helyesbítését, maradtam a mélyen tisztelt Főszerkesztő urnak őszinte híve:

Biró Márk, igazgató

Az Erdély-Bánát Országos Izraelita Iroda ülése Nagyváradon

Az Erdélyi, Bánáti Országos Izraelita Iroda elnöki tanácsa Nagyváradon elnöki ülést tartott, melyen résztvettek az elnöki tanács tagjai, az aradi, cluji, targumuresi, lugosi, oradeai stb. hitközségek delegátusai.

Dr. Adorján Ármin üdvözölte a brassói kongresszus által megválasztott új vezetőséget, különösképpen annak új tagjait és sok reményt fűz az elnöki tanács munkájához.

Lax Salvátor főtitkár előterjeszti a szokásos negyedévi jelentést, majd beszámol a kongresszuson hozott határozatok végrehajtásáról. Az elnöki tanács a jelentést és a beszámoló

lót tudomásul veszi. Elhatározza, hogy ugyan csak a brassói kongresszus határozatából sürgős felterjesztést tesz a közoktatásügyi miniszterhez, hogy küszöbölje ki az iskolából azokat a tankönyveket, amelyekben olyan szemelvények, olvasmányok, költemények vannak, melyek a zsidó vallású tanulókat súlyosan sértik. Ugyancsak sürgős felterjesztésben fordul a miniszterhez, hogy a zsidó tanulók szombati irás-kötelezettség alól — úgy, mint más államokban — itt nálunk is felmentést nyerjenek.

Foglalkozott továbbá az elnöki tanács a zsidó iskolák számára készített tankönyvek ügyével is és úgy határozott, hogy az I. és II. oszt. tankönyvek szerkesztésére újabb pályázatot ír ki 1933. február 1-i határidővel.

Foglalkozott ezután az elnöki tanács egyes hitközségek speciális és panaszos ügyeivel. Elismeréssel vette tudomásul, hogy a miniszterium intervenciókra az eddigi hitközség szubvenciója helyett most salart ad a hitközségeknek alkalmazottaik fizetésének kiegészítésére és ezen salarokat havonként folyósítja az irodának, amely azután azt a hitközségeknek kifizeti. Egyben sajnálattal vette tudomásul, hogy még mindig nem sikerült megszerezni a már kiutalt 1931 évi és 1932 évi első negyedi államszegélyt, holott hitközségeinknek a mai súlyos gazdasági viszonyok között ez az összeg nagyon hiányzik. Megbízta az elnökséget, felkéri zsidó parlamentereinket, hogy minden igyekezetükkel azon fáradozzanak, hogy ezen összegek mielőbb kifizetessenek. Ugyancsak sajnálattal vette az elnöki tanács, hogy a miniszterium megszüntette a felkezesi és így a zsidó iskolák államszegélyét.

Ad muszáj

Ad muszáj... meddig tartanak még zsidó szenvedéseink?! Meddig taposnak rajtunk. üldöznek és kivert kutyaként pogromoznak bennünket a világ népei, zsidó voltunk miatt?! Megrázó évezredes népi tragédiánk mikor ér már véget? — kérdi szíve markoló lemondással, a zsidó lélekből kisíró gyönyörű tradícionális keleti melódiákon keresztül, a Heyman moziban, az idegen érdekekért elesett fiu apja s testvér, miközben a bemutatott film az igazi valóságos zsidó életét tükrözi vissza. Kiemeli a szombat jelentőségét, melynek szentségét még a halál sem zavarhatja meg. Az élethű keretben gyönyörűen illeszkednek bele a L. Chu dajdi, Oviní málkéni, Havdole, Jiszgádál részben kórossal interpretált gyönyörű dallamai. A 14 éves Schmillig gyermekkantórl elkünkben marok liturgiai szólóival. — De a film meg is jelöli azon utat, amely a zsidóságot tarthatatlan diszpórájából átmentheti és az évtizedes zsidó állam hatalmas teljesítményét mutatja be a szentföldön. A terméketlen talajból új életre kelt, mező, rét, szőlő, narancs és aukaliptusz lugasokban. Bemutatja a zsidó energia teljesítményét, a mult hagyományain felépített városokban, falvakban és kolóniákon. — A Heyman szinkörnek csak elismerés jár azon két élvezetes estéért, mellyel Nagyvárad zsidóságát táblás házakban összehozta, hogy lássa és feltalálja önmagát. Az általánosan megnyilvánuló nagy érdeklődésre a Heyman szinkör igazgatósága vasárnap délelőtt ismét bemutatja a filmet, habár részünkről a város zsidósága érdekében szeretnénk, ha ezen igazi zsidó érdekeket szolgáló film műsoron maradna.

Vevő közönség figyelmébe!

Amíg a Weisz & Co. cégnél a volt Hófehérke üzlet helyiségében (Szent László Sas Palota) széjjel nem néz, mert a vevők ezrei bizonyíthatják, hogy jó árut olcsón csak is ott lehet beszerezni.

Pénzét ne dobja ki!

Tájékoztatásul egy néhány nélkülözhetetlen cikkre felhívjuk b. figyelmüket.

1 méter I. minőségű teniszflanel	18.50 Lei
1 „ sima flanel pizsamákra mely eddig 35 lei volt most csak	20.— Lei
1 „ bőrerős sárga-vászon	12.— Lei
1 „ mosott vászon hófehér kitünő minőség most csak	15.— Lei

Üzefirek és oxfordok meglepő potom áron!

Remek mintájú külföldi ruha-bársonyok métere 55.— Lei

Ó-budai eredeti „Goldberger“ mintás ruha-bársonyok „ 87.— Lei

Női ruhaszövetek „ 35.— Leitől

Postum és kabátkelmék szenzációs olcsó árban! Férfi ruha és kabátkelmék olcsó árban. Creppdechinek minden színben legolcsóbb napi áron.

1 méter külföldi lepedő vászon egy szélben 65.— Lei

drb. két személyes paplan mind a két oldalon clothból jó vattával 399 lei ezen kívül sok itt fel nem sorolt cikkek a legolcsóbb árban csakis

WEISZ & Co. cégnél

Szülők figyelmébe !!

ISKOLA IDÉNYRE fiu és lányka Sweter, pullover kötött ruhák és harisnya szükségletüket a legolcsóbban a

LONDON kötődében

Kossuth-u. 1. szerezhetik be, ahol a legdivatosabb kötött blousok méret után is a legszebb kivitelben készülnek.

Tipografia CICERO könyvnyomda, Oradea Str. Principele Mihai (Gerliczy-u.) 2.

RÖVID HIREK

BEÜTHEN. Az öt halálra ítélt nemzetiszocialista érdekében, akiknek azóta már megkegyelmezett a felsőbb bíróság, állandó tüntetések vannak Beuthenben, amelyek minden esetben antiszemita jellegű öltetnek. Breszlauban ugyancsak éles kilengéseket inszenáltak a nemzetiszocialisták elítélt társaik érdekében, hol szintén súlyos összetűzés támadt a horogkeresztűesek és a zsidó munkanélküliek között.

KÖLN. Az elmúlt héten bombamerényletet követte el a kölni zsinagóga ellen. A rendőrség őrzi a templom környékét, hogy minden további kilengéseknek elejét vegyék.

BUDAPEST. A magyar cionista ifjuság egyik vezetőjét, Werner Emánuel mérnököt Gödön halálos szerencsétlenség érte.

JERUZSÁLEM. Ez év június és július hónapjában 700 bevándorló érkezett Palesztinába, akik hárommillió doljárt hoztak magukkal. — Egy Transzjordániából Jeruzsálembe visszatérő zsidó kereskedőt az arabok megtámadtak és kiraboltak. A segélykiáltásra megérkező rendőr a zsidót vonta felelősségre, hogy mi keresni vajója volt neki Transzjordániában.

REMSCHEID. Egy zsidó áruházba az elmúlt héten könnyfakasztó bombákat dobtak. A rendőrség három asszonyt tartóztatott le, akik beismerték bűnösségüket.

CHEMNITZ. A szász tanító egyesület átiratot küldött a közoktatásügyi minisztériumhoz, amelyben kéri, hogy sürgősen tiltsák be a pártoknak az iskolás gyermekek közötti politikai propogandát, mert a nemzeti szocialista hatás alatt az iskolák békéje fel van dülva s a gyermekek nem tanulnak, hanem verekednek inkább.

— **PARIS.** A nancy-i egyetem vendégül látta Prof. Loth lengyel egyetemi tanárt, aki mint ismeretes, nagy antiszemita. Loth tanár felolvasást tartott a nancy-i egyetemen, ahol több diák tüntetett az antiszemita profeszor ellen, aki a lemergi anatómiai iskolájában nem vesz fel zsidó hallgatókat. A tüntetésből kifolyólag 3 lengyelországi diákot kizártak az egyetemről és kiutasították Franciaországból.

Iskola aktatáskát, bőröndöt és ridiküloket legolcsóbban csak

Hartmann

lerakatában vehet.
Oradea, Strada Reg. Ferd. 1.

MENYASSZONYOK figyelmébe!! Vászonáru érkezett feltűnő olcsó árak mellett a Maradék Áruházba. Paplanok legolcsóbban kaphatók. Rimanóczy-ucca 1.

FÉRFIÖLTÖNYHÖZ olcsón akar jutni? — Most van alkalma a Maradék Áruházban beszerezni. Rimanóczy-u. 1.

KIADÓ október 1-re 2 szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel. Velence-part 87. szám.

LEGJOBB befektetés ha ingatlant vesz, sürgősen, minden elfogadható áron elköltözés miatt szépen berendezett ház eladó. Velence-part 87. szám. Ügynököket díjazunk.

10.000 lei minimális havi jövedelmezőség

lehetőségét nyújtom, szorgalmas megbízható egyéneknek kik magánfeleket látogatnak. Ajánlatokat „10.000 lei” jellegre lapunk kiadóhivatala továbbít.

MOZI

SZÍNHÁZ MOZGÓ HETI MŰSORA:

Péntek, szombat, vasárnap: **MALEK: Szeresd felebarátánódet.** Kacagató hangos burleszkfilm. Vasárnap déltől 11 órakor matiné: **MALEK.**

HEYMAN SZINKÖR MŰSORA.

Péntek, szombat, vasárnap, hétfő: Nagy premier, az UFA legbájosabb énekes filmremek. **JOBB IDŐK JÖNNEK.** Főszereplők: Verebes Ernő, Dolly Haas és Heinz Rühmann. Csupa dal, élet, fiatalság, és öröm!

Vasárnap délelőtt: **AD MUSZAJ...** Első és egyetlen jidisül beszélő hangosfilm. Főszereplőben a 14 éves Schilling gyermekántorral és a Váradon szerepelt vilnai teljes társulattal.

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinok, külföldi fonalak

Schulhof Emilné

„Orient” Szövőművészeti iskola
Oradea, Strada Episcopul Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvétellel gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Pension Danubia Wien III. Erdbergerlande 6.

Telefon: B. 53.888

Jüdische Studierende Werden in voller Verpflegung und unter Aufsicht genommen. Bad im Hause.

A legszebb zománcfényű gallérok tisztítja

KLEIN gőzmosóda

Str. Vlahuța 4. (Szent János-ucca)

Utazók !! Vidékiek !!

Ugy étkezhet, mint otthon a

Berkovitsné

orth. kóser vendéglőben
Oradea Zöldfa ucca 19.

Utazóknak 10% kedvezmény

ELECTRO SANITAS

orvosi műszerek és készülékek
legolcsóbb beszerzési forrása:
CLUJ Str. Iorga No. 7.

GROSZ DAVID

s z a l m a k a l a p g y á r

Satu-Mare, Str. Petru Rarez 35/37

Mindenféle kalapgyártáshoz szükséges fonatok és nyersanyagok raktára 58

FÉRFISZÖVET különlegességek

bámulatos olcsó

leszállított árakban

Havas & Grünfeld

Engross
Endetail

posztóáruházában
Str. Avram Iancu (Kossuth utca 8)

Cégünk szoliditására kérjük meggyőződni

Ezüst

menorák, gyertyatartók és karosgyertyatartók, serlegek, templomi kegyeszek bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban. **Aranyozás és ezüstözés!**

Pospischill

Oradea, Szent László-tér 12.

ZSIDÓ HUMOR és történetek nagyjainkról

A NAGY BECSAPÁS

Chájem a szenvedélyes kártyajátékos halálban kabát nélkül vetődik haza. Eszter a felesége szokásához híven nagy jelenetekkel fogadja. Chájem azonban csillapítja és azt mondja, hogy elmond neki egy olyan esetet, aminél ő is örülni fog.

— Halljuk hát, mondja Eszter kíváncsian.

— Figyelj ide — mondja Chájem örömmel.

— Összes partnereimet lóvátettem.

Hogyan — ? álmélkodik a felesége.

Képzeld a felöltömet, amit új korábban 20 forintért vettem, játék közben harmincért szívtam oda nekik — adósság fejében.

AMIT A KUTYA NEM TUD.

Reb Leizer a felesége megbizásából elment egy falusi gazda házához. Ott áll az ajtó előtt azonban fél bemenni, mert a kutya ott ugrik körülötte és átkozottan ugat. A ház gazdája messziről látja ezt és rászól: — Leizerkém mért félsz olyan nagyon? Hát nem tudod, hogy az a kutya, amely ugat, nem harap?

— Én tudom — válaszolt Reb Leizer — csak az a kérdés a kutya tudja-e?

REB ICIG KACAJA

A rapsoviczer rebbe asztalánál beszél a Neftule Horovitz a következő esetet:

Krakó környékén egy ismeretlen hullát találtak. Összeült a Beszdin és kihirdették egész vidéken az esetet, hogy megállapíthassák a hajót személyazonosságát. Néhány nap múlva megjelent egy asszony és kijelentette, hogy talált hullát az ő volt férje.

— Van-e valami ismertető jele — kérdezi Beszdin egy tagja.

— Igen, mondja a nő, nagyotthalló és csillogós volt a megboldogult.

A komoly testület elnevette magát és azonban leghangosabban Reb Icíg nevetett. vezető rabbi kíváncsi volt, hogy mi az, ami megkelt ilyen szokatlan kacajra ingerli és megkelt tőle nevetésének okát:

— Hát hogyan nevetnének — mondja — amikor a világon oly sok nagyotthalló és csillogó ember van.

Erec Jisrael narancsligeteinek édes illatát száll maga felé, ha a

„DERADOL”

késnélküli borotválkozó port használja. Alkalmazása kellemes, gyors és kényelmes.

Egy klg. 45 lei. Engros rendelésnél nagy kedvezmény. Franco-franco,

Viszonteladók kerestetnek.

Tegyen egy próbarendelést

Egyedüli készítője:

VERTES DEZSÓ GYÖGYSZERTÁRA

Dumbraveni (Erzsébetváros) Jud. Tarnava

Zsidó iparosok, kereskedők figyelmébe

Házilag előállíthat különböző fontos kereskedelmi cikket, mint

Kékitő	Parkettaszta
Cipőcrém	Tinta
Sütőpor	Fémtisztító
Padlólack	Vaniliászucker
Politurlack	Ruhafesték

Sósborszesz

és még sokféle más anyagokat, vegyszereket melyekhez az összes szükséges anyagokat ingyenes utasítással szállítjuk.

Ullmann József és fia

Vegy- és Festékáru Import Telefon 60